

Детска градина „Максим Горки“

✉ гр. Кърджали – 6600, ул. „Джебелска“ № 1, ☎ 0361/ 65339,
e-mail: nina_ivanova6666@abv.bg

УТВЪРЖДАВАМ:
ДИРЕКТОР:
/Нина Иванова/

ПРОГРАМА ЗА ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ *за учебната 2024-2025 година* *в детска градина* **„Максим Горки“**

Настоящата Програма за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование е разработена съгласно Наредба №13/21.09.2016 г. на Министъра на образованието и науката, приемана с решение на заседание на Педагогическия съвет с Протокол 1/16.09.2024г. и утвърден със Заповед № 21/16.09.2024г. на директора на ДГ

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Програмата е съставена съгласно ДОС за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование – Наредба 13/21.09.2016 г.
2. Програмата е изготвена след определяне на приоритетите и реализиране на целите за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование в ДГ
3. Програмата определя институционалните политики за реализиране на ДОС по Наредба 13/21.09.2016 г.

I.1. Същност

1. Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са взаимносвързани и формират интердисциплинарен комплекс, насочен към придобиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности и на компетентности, свързани със здравето и поддържането на устойчива околната среда.
2. Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.
3. Здравното образование е насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.
4. Екологичното образование е насочено към формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.
5. Интеркултурното образование е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

I.2. Насоки

Децата

- Да познават институциите и ценностите на демокрацията;
- Да се формират личности с позиция и способност да защитават своите права чрез различни дейности;
- Да изразяват гражданска си позиция;
- Да вземат решения за своето развитие;
- Да носят отговорност за решенията си.

I.3. Реализиране

- чрез учебното съдържание по образователни направления

в основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие;

- чрез проекти и мултимедийни презентации, разработени от учители.

I.4. Акценти

- здравно образование;
- превенция на зависимостите/наркомания, алкохол, тютюнопушене/;
- екологично образование и възпитание;
- патриотично възпитание;
- превенция на насилието;
- справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти;
- защита при бедствия и аварии;
- превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха;
- безопасност на движението.

I. Цел и подцели

II.1. Основна цел

Усвояване на социални знания и умения за отстояване на правата, изпълняване на задълженията и поемане на отговорности като членове на обществото.

II.2. Подцели

1. Да се подпомогне личностното и социално развитие на децата в условията на сътрудничество и взаимодействие между всички образователни общини в детската градина на основата на зачитане на правата на децата.
2. Да се формират основни понятия, свързани с основните жизнени процеси: хранене, движение, растеж.
3. Да се усвои система от правила и изисквания за здравословен начин на живот.
4. Да се поставят основите на положително отношение на децата към природата, усвояване на знания за нея, изграждане на екологично мислене, екологично съзнание и естетически качества, овладяване на подходящи начини на взаимодействие на децата с природата.
5. Да се създадат условия, за формиране на готовност за усвояване на знания, за културата на различните етнически групи, за различията между културите и на основата на емпатийните способности на децата се формира уважение към хората от различните етноси.

II. Задачи:

1. На гражданското възпитание:

- 1.1. Ориентиране в някои от основните права на детето (име, дом, семейство, образование, здравеопазване, защита от посегателства и др.) и развитие на интелектуалните операции на децата за оценка и интерпретация на събития от живота на детската общност и на най-близкото обкръжение на детето.
- 1.2. Поставяне на основата на ценностни ориентации за гражданско поведение: изграждане на позитивен Аз-образ; отстояване на интереси; желание и готовност за участие в живота на детската общност; стимулиране на

мотивацията и нагласите за активно участие при решаване на конфликти в детската група и др.

1.3. Развиване на самостоятелност и инициативност, самокритичност, организираност при извършване на познавателни и практически дейности; развитие на умения за общуване и работа в екип и др.

2. На здравното възпитание

2.1. Създаване на условия за формиране на здравна култура у децата чрез здравни знания, умения и навици, изграждане на ценностно отношение и мотивация за опазване на здравето.

2.2. Утвърждаване на здравословен начин на живот като краен жизнен стереотип чрез формиране на навици за режим, хигиена, самообслужване, безопасност, хранене.

3. На екологичното възпитание

3.1. Формиране на система от елементарни научни екологични знания, достъпни за детето (преди всичко като средство за изграждане на осъзнато правилно отношение към природата).

3.2. Възпитаване на хуманно, емоционално-положително, грижовно и отговорно отношение към природния свят, развитие на чувство на емпатия към природните обекти.

3.3. Формиране на основите на ценностни ориентации (възприемане на себе си като част от природата, на взаимовръзката на человека с нея, на самоценността и многообразието на нейното значение, на ценността на общуването с нея).

3.4. Овладяване на елементарни норми на поведение в природната среда, формиране на навици за рационално природоползване в ежедневния живот.

3.5. Формиране на умения и желание за съхраняване на природата и оказване на помощ при необходимост на живи обекти, а също и навици за елементарна природоохранителна дейност в близката среда.

3.6. Формиране на елементарни умения за предвиждане на последствия от свои действия върху околната среда.

4. На интерултурно образование

4.1. Запознаване с модели на толерантно общуване, към които се насочва вниманието на децата, чрез различни куклени етюди от различни литературни творби.

4.2. Обсъждане на познати положителни и отрицателни модели на общуване, които имат крайни позитивни цели.

4.3. Затвърждаване на модели за толерантност в общуването чрез упражнения.

III. Начини и форми на осъществяване на гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование

1. Интегрирано в обучението по образователните направления;
2. Интегрирано в допълнителни форми на педагогическо взаимодействие.

Определени са в програмната система на детската градина, разработена по реда и при условията на Наредба 5.

IV. Институционални политики за подкрепа на гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование

1. Определяне на ритуали на ДГ

- 1.1. Откриване на учебната година, подготвено от децата от ПГ.
- 1.2. Официално раздаване на удостоверението за завършена подготвителна група.
- 1.3. Раздаване на грамота на всяко дете от ПГ, проявило предпочтение и изява в определена област.
- 1.4. Удостояване с грамота за учителите от подготвителните групи и музикален ръководител.
- 1.5. Поддържането на кът с награди и купи за детската градина и съхраняването на знамето.
- 1.6. Честване на национални и официалните празници.

- Деня на народните будители- поздрав към учителите ;
- Посещение на Паметника на В. Левски на 19 февруари;
- Отбелязване на 3 март – Освобождението на България;

2. Избор на знаци и символи на детската градина.

2.1. Символи

- Знаме на детската градина.
- Химн на детската градина.

2.2. Почетни знаци

- Летописна книга
- Грамота

3. Възпитаване в трайни навици за отдаване на почит и израз на националното самосъзнание

3.1. Изслушване на националния химн в тържествени за държавата и детската градина моменти.

V. Дейности за реализиране на целите

1. В основни форми на педагогическо взаимодействие по всички образователни направления – спазване на тематичните разпределения за годината по възрастови групи чрез:
  - 1.1. Повишаване на качеството на образованието чрез използване на различни образователни иновации.
  - 1.2. Поставяне на детето в центъра на цялостната педагогическа дейност, в активна позиция при въвеждането и ориентирането им в социалната среда, в която живеят: да се показват и обясняват правилата на съвместен живот с другите, както и предоставят възможности за тяхното практикуване.
    - да се изработят съвместно с децата правила на групата и се съблюдава тяхното спазване.
2. Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие :
  - по избор на учителите по групи,
  - инициативи съвместно с родители;
  - мероприятия, организирани в/ извън ДГ;

- тържества;
- изложби и др.

Смислови акценти:

ЗДРАВНО ОБРАЗОВАНИЕ	ГРАЖДАНСКО ОБРАЗОВАНИЕ
Личната хигиена, чистота и здраве – правила, които са задължителни	Общуване между родители и деца
Как да се храним и живеем здравословно	Общуване между деца и учители
Здравословно хранене	Заедно срещу домашното насилие
Хигиена на човешкото тяло	Конфликтите – как да ги разрешаваме
	Правилата в обществото
	Не на агресията и насилието
	Права и отговорности – какво зная и не зная за тях

ЕКОЛОГИЧНО ОБРАЗОВАНИЕ	ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ
Човешкото всекидневие – източници на замърсяване	Лесно ли е да бъдеш толерантен?
Видове отпадъци – битови, производствени, строителни и др.	Конфликти в мултикултурна среда
Видове замърсявания на околната среда - последици	Да приемем различния до нас, защото и ние сме различни от него
Водата – природен ресурс и основен фактор на живот	Толерантност, търпимост, уважение към другите и към себе
Екологични проблеми – природни бедствия	Общуване с връстниците
Разделно събиране на отпадъци. Рециклиране	Моята личност и моят свят

Поведенчески измерители(умения, ценности, отношения на децата):

- проявяват интерес към изследване на жизнената среда, в която живеят; към начина на живот на околните - връстници и възрастни;
- ориентират се в необходимостта от защитаване на интересите на хората чрез обединяването им в различни групи;
- ориентират се във функционалността на правилата на поведение;
- назовават и прилагат правила за по-добро взаимодействие между хората;
- проявяват умения за толерантност в общуването и постигане на съгласие в споровете;
- ориентират се в основанията на хората да живеят в свой дом и да имат семейство;
- разпознават местните органи за ред и сигурност и имат представа за тяхната дейност, свързана със спазването на правата на децата;
- познават националните символи и се ориентират в тяхното съдържание;

- имат позитивно отношение към своето тяло и здраве. Познават и спазват основни хигиенни правила и норми;
- ориентират се по отношение на различни видове рискови ситуации (насилие, опасни пътища, необезопасени места и др.) и коментират начините, по които могат да си помогнат сами и да окажат помощ на други;
- проявяват познавателен интерес към процеса на откриване на различия и подобия между хората;
- притежават чувствителност към възприемане "различността на другия".

VI. Дейности и мероприятия

А) Възпитаване на дисциплинираност и гражданско поведение чрез:

1. Основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие.

Срок: учебно и неучебно време

Отг.: Учители по групи

2. Спазване на правилата на групата.

Срок: учебно и неучебно време

Отг.: Учители по групи

Б) Възпитаване на национално самочувствие и продължаване на националните традиции:

1. Честване на всички национални празници.

Срок: учебно и неучебно време

Отг.: Учители по групи

2. Познаване и почитане на задължителните символи на Р.България - национално знаме, държавен химн, герб, език и др.)

Срок: учебно и неучебно време

Отг.: Учители по групи

3. Изграждане на система за сътрудничество на родители, обществен съвет, културни институции, фирми, организации и др., имащи отношение към възпитанието на младите хора

Срок: учебно и неучебно време

Отг.: Учители по групи

В) Здравно образование и екологично възпитание

1. Провеждане на здравни беседи

Срок: учебно и неучебно време

Отг.: Учители по групи

2. Разглеждане на здравни теми – овладяване на здравословни навици, подбор на здравословна храна и др.

Срок: през учебната година

Отг.: Учители по групи

3. Мероприятия за озеленяване интериора на детската градина и дворните площи
- Срок: учебно и неучебно време
Отг.: Учители по групи
4. „С мама и татко обичам да играя“ – открита среща сред природата - подвижни и музикални игри, празник, посветен на деня на семейството“
Отг.: учители I-ва гр.
Срок: 30.11. 2024г.
5. Отбелязване на световния ден на водата .
Срок: 22.03.2025г.
Отг.: Учители по групи
6. Отбелязване на Деня на Земята
Срок: 22.04.2025 г.
Отг.: Учители по групи
7. Отбелязване на международния ден за опазване на околната среда
Срок: 05.06.2025 г.
Отг.: Учители по групи
8. „Живеем, играем и се забавляваме на открито“.
Срок: учебно и неучебно време
Отг.: Учители по групи

Г) Възпитаване в интеркултурна среда

1. Провеждане на беседи, свързани със създаване на климат за сътрудничество на етническите и културните групи

Срок: учебно и неучебно време
Отг.: Учители по групи

2. Организиране на изложби, посветени на обичаите и традициите на различните етноси

Срок: учебно и неучебно време
Отг.: Учители по групи

Д) Развиване на физическата дееспособност

1. Изготвяне на спортен календар на детската градина

Срок: 30.09.2024 г.

Отг.: Учители по групи,

Учители по ДОД – „Модерни танци, карате и английски език

2. Провеждане на спортни празници и турнири

Срок: учебно и неучебно време

Отг.: Учители по групи,

Учители по ДОД – Модерни танци, карате

VII. Контрол

1. Контролът по провеждането на възпитателната работа се осъществява от директора на детската градина

2. На контрол подлежи цялостната възпитателна дейност, съгласно настоящата програма и плана за контролната дейност на директора .

3. Резултатите от изпълнението на програмата се отчитат на заседание на педагогическия съвет.